

LES RONDALLES A L'ESCOLA O LA MÀGIA DE LA CULTURA POPULAR

per CATERINA VALRIU

Sentim dir massa sovint als mestres que és difícil fer escriure els nins, que no se saben expressar, que no volen agafar el llapis, que mai saben de què parlar... però jo me deman: estimulam adequadament el nin?, l'ensenyam a expressar-se?, li donam les eines adequades?, feim alguna cosa per acostar-nos al seu món?

Cercant resposta a totes aquestes preguntes vaig començar a cercar tècniques i mètodes per a estimular qualsevol tipus d'activitat comunicativa, sobretot a nivell d'expressió oral i escrita. No calia anar gaire enfora, ben a prop hi teníem un valuós tresor: la narració oral tradicional, les rondalles de les nostres padrines. Convençuda que aquell era un camí meravellós per a inserir el nin dins la seva pròpia cultura i per a moltes coses més, em vaig llençar a la tasca.

Els dos mesos de pràctiques corresponents al tercer curs de Magisteri que havia de realitzar a l'Escola Unitària de Biniamar era l'ocasió de posar en pràctica tot allò que feia temps anava pensant. Des del primer dia fins al darrer les rondalles, juntament amb altres tècniques d'expressió oral i escrita foren la peça fonamental entorn de la qual girava tot el treball de llenguatge. Els catorze nins de l'escola, d'edats compreses entre els quatre i els onze anys, sabien ben bé que quan fèiem rotlada i començava la narració entraven dins un món màgic on tot podia succeir, les seves capacitats de recepció i d'atenció s'aguditzaven i res importava en aquell moment més que submergir-se de ple dins l'història.

Crec que la narració de contes no ha d'esser sempre l'ocasió de posteriors treballs, ja que perdrien l'encant, però pot esser-ho a vegades. De fet la meua experiència fins ara demostra que els nins quan treballen les rondalles ho fan amb vertader entusiasme. Un dia qualsevol, després de contar *En Pere Gri*, els vaig dir: Per què no l'escrivim i feim després dibuixos per il·lustrar-la? Va parèixer que se calava foc, tots començaren a escriure amb un interès inusitat, petits i grans. Fins i tot un dels nins de segon vuit anys i alguns problemes de dislèxia que no escrivia si no era deletreant i molt poc a poc, va agafar el paper i omplí tres quartes parts de foli, jo no sabia si creure el que veia.

Omplien pàgines i pàgines, sense aturall, sense pensar a sortir a berenar, ni si estaven cansats, ni quina hora era. Després férem un llibret de totes les narracions, ple de colors i de vida, que quedarà a la biblioteca com a llibre de lectura i de testimoni d'una feina alegre.

El mateix entusiasme vaig llegir als seus ulls el dia que els vaig dir: Vos agradaria inventar rondalles? Voleu que ho provem? Partint de les funcions dels contes maravillosos establides per l'etnòleg rus Vladimir Propp, exemplificades amb una rondalla de l'Aplec de Mn. Alcover (*En Tià des Forn d'En Mata-ronyes*, volum II) i donant una carta corresponent a una funció a cada nin (vegeu les indicacions de G. Rodari, *Gramàtica de la Fantasia*; p. 83-94) vàrem començar l'aventura, començarem a crear. Entre tots i un després de l'altre anàvem creant fantàstiques històries dignes del millor escriptor i que ens feien esperejar els ulls d'emoció. El joc ens va agradar tant que el repetirem amb distintes formes moltes més vegades. I el darrer dia, abans de partir, els nins me varen demanar "la llista d'inventar rondalles, per a fer-ne més ara que ho hi seràs".